

Bijlage 1: Vragen & antwoorden Programmabegroting 2023-2026

Fragen FNP over Programmabegroting 2023-2026 yn it Frysk

Nr.	Fraag & antwurd
1.	<p>PM posten. Yn de perspektyfnota 2022 en de begutting 2022 stean ûndermear de ûnderwerpen: Brûsplak de Jouwer, Húsfesting sport en kultuer Balk en realisaasje sportpark VV Renado en VVI as PM posten. Wy kinne dizze posten net werom fine yn de begutting 2023. (Allinich foar sportpark Renado en VVI wurdt in tariedingskrediet neamd en húsfesting Balk in ienmalich bedrach en fierder PM posten) Fraach: Werom binne dizze projekten net op jild setten?</p> <p>De ynvestearrings foar Brûsplak de Jouwer en realisaasje sportpark VV Renado en VVI binne al yn de begutting 2022 op jild set (sjoch bls. 47 yn begutting 2022) en finansjeel ferwurke. De eksploitaasjelêsten fan dizze ynvestearringen binne dêrtroch ek al meinaam yn de mearjierrêzûzing 2023 -2026. Foar de húsfesting sport en kultuer Balk sit de ynvestearrings en eksploitaasjeberekening yn de einfaze. Yn it 1^e fearnsjier 2023 wurdt dêrfoar in riedsfoarstel dien.</p>
2.	<p>Brûsplak de Jouwer: Dêr stiet no yn ien kear € 80k foar ynboekt, dat is foar in projektlieder. Men is der sa njonken lytsen al 6 jier mei dwaande en der binne yn de rin fan dit projekt ek al minsken fan bûten by inhierd. Fraach: a) wat hat it projekt Brûsplak oant no ta koste? b) Werom wurdt dizze projektlieder net út it besteande budzjet (6,4 milj.) betelle?</p> <p>De kosten dy 't fan 2019 ôf makke binne foar kertiermakerskip, prosesbegelieding, boukundich advys, senario-ûndersyk en juridyske stipe binne mei-inoar ôfrûne € 237.000. Yn de riedsgearkomste fan 27 oktober 2021 hat de gemeenteried, mei it oannimmen fan in moasje frjemd oan de oarder fan de dei, betingsten steld oan de besteging fan it kredyt fan € 6.462.600. De rie wol ynformearre in beslút nimme kinne oer de útgongspunten dy 't hearre by it nije doarpshuzebelied en oer neier útwurke Brusplaklokaasjes mei ynbegryp fan yn byld brochte effekten foar de direkte omjouwing fan dizze lokaasjes. Mei it each op dizze moasje stelle wy foar it jild foar dizze projektlieder net út it kredyt te heljen, mar dat jild apart beskikber te stellen.</p>
3.	<p>Op side 202 stiet by "extra waterafvoer" € 580k ynkkomsten, dit is € 90 per húshâlding, dus sis 6.450 húshâldingen betelje dizze ekstra taslach. Dit is opsich prima; mear gebrûk = mear betelje. Der binne 25.600 wenienheden yn ús gemeente, mei oare wurden: 25% fan alle húshâldingen betelje dizze taslach. Kloppet dizze berekening en fynt it kolleezje in oandiel fan 25% in goed persintaazje foar dizze taslach-regeling?</p> <p>Nee, dizze berekening kloppet net. De tariven yn de feroarderding rioelheffing binne opdield yn in taryf foar partikuliere húshâldens en bedriuwen. By in wetterferbrûk fan mear as 200 m3 wurdt by elke folle ienheid fan 100 m3 in "ekstra" rioelheffing oplein fan € 90, -. Dit prinsipe is basearre op de "fersmoarger" betellet. Dit gjit benammen om bedriuwen. De heffing komt dan ek foar it grutste diel foar rekken fan bedriuwen mei in heech wetterferbrûk.</p>
4.	<p>It is algemien bekend dat gas en elektra kommand jier (ren) djoerder wurde. Op blz 80 fan de begutting wurdt hjir wat oer skreaun. Fynt it kolleezje dat we hjir rekken mei hâlde moatte mei in ekstra bedrach yn de begutting foar dit risiko?</p> <p>Yn it wjerstânsfermogen (sjoch de paragraaf wjerstânsfermogen en risikobehersking) is rekken hâlden mei de ûnwissichheden foar de ynkeap fan gas en elektra. In eventuele bystelling hinget ôf fan 'e priisûntwikkeling yn 'e kommende moannen. By de jierrekken 2022 sille we dit risiko opnij beoardielje.</p>

Nr.	Vraag & antwoord
1.	<p>PM posten. In de perspectiefnota 2022 en de begroting 2022 staan onder andere de onderwerpen Brûsplak Joure, huisvesting sport en cultuur Balk en realisatie sportpark VV Renado en VVI als PM posten. Wij kunnen deze posten niet terug vinden in de begroting 2023. (Alleen voor sportpark Renado en VVI wordt een voorbereidingskrediet genoemd en huisvesting Balk een eenmalig bedrag en verder PM posten) Vraag: Waarom zijn deze projecten niet op geld gezet?</p> <p>De investeringen voor Brûsplak de Jouwer en realisasasje sportpark VV Renado en VVI zijn al in de begroting 2022 op geld gezet (zie blz. 47 in begroting 2022) en financieel verwerkt. De exploitatielasten van deze investeringen zijn daardoor ook al meegenomen in de meerjarenraming 2023-2026. Voor de húsfesting sport en kultuer Balk zit de investerings- en exploitatieberekening in de eindfase. In het 1^e kwartaal 2023 wordt hiervoor een raadsvoorstel gedaan.</p>
2.	<p>Brûsplak Joure: Er staat nu ineens €80k voor ingeboekt, dat is voor een projectleider. Men is er ondertussen al 6 jaar mee bezig en er zijn in de loop van dit project al mensen van buiten bij ingehuurd. Vraag: a) wat heeft het project Brûsplak tot nog toe gekost? B) Waarom wordt deze projectleider niet uit het bestaande budget (6,4 milj.) betaald?</p> <p>De kosten die vanaf 2019 zijn gemaakt voor kwartiermakerschap, procesbegeleiding, bouwkundig advies, scenario onderzoek en juridische ondersteuning bedragen in totaal afgerond € 237.000. In de raadsvergadering van 27 oktober 2021 heeft u, met het aannemen van een motie vreemd aan de orde van de dag, voorwaarden gesteld aan de besteding van het krediet van € 6.462.600. U wilt geïnformeerd een besluit kunnen nemen over de uitgangspunten behorende bij het nieuwe dorpshuizenbeleid en over nader uitgewerkte Brusplaklocaties met inbegrip van in beeld gebrachte effecten voor de directe omgeving van deze locaties. Gelet op deze motie stellen wij u voor het geld voor deze projectleider niet uit het krediet te halen maar dat geld apart beschikbaar te stellen.</p>
3.	<p>Op pagina 202 staat bij “extra waterafvoer” € 580k inkomsten, dit is €90 per huishouding, dus zeg 5.450 huishoudens betalen deze extra toeslag. Dit is op zich prima; meer gebruik = meer betalen. Er zijn 25.600 wooneenheden in onze gemeente, met andere woorden: 25% van alle huishoudens betaalt deze toeslag. Klopt deze berekening en vindt het college een aandeel van 25% een goed percentage voor deze toeslag-regeling?</p> <p>Nee, deze berekening klopt niet. De tarieven in de verordening rioolheffing zijn opgedeeld in een tarief voor particuliere huishoudens en bedrijven. Bij een waterverbruik van meer dan 200m³ wordt bij iedere volle eenheid van 100m³ en “extra” rioolheffing opgelegd van € 90,-. Dit principe is gebaseerd op de “vervuiler” betaalt. Dit betreft voornamelijk bedrijven. De heffing komt dan ook voor het merendeel ten laste van bedrijven met een hoog waterverbruik.</p>
4.	<p>Het is algemeen bekend dat gas en elektra komend(e) ja(a)ren duurder worden. Op pagina 80 van de begroting wordt hier iets over geschreven. Vindt het college dat wij hier rekening moeten houden met een extra bedrag in de begroting voor dit risico?</p> <p>In het weerstandsvermogen (zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing) is rekening gehouden met de onzekerheden voor de inkoop van gas en elektra. Een eventuele bijstelling is afhankelijk van de prijsontwikkeling in de komende maanden. Bij de jaarrekening 2022 zullen we dit risico opnieuw beoordelen.</p>

Vragen CDA over Programmabegroting 2023-2026

Nr.	Vraag & antwoord
5.	<p>Blz 4: vermelden tekort van 4.155 mio</p> <p>Zie pagina 5: “Het verschil tussen de baten en lasten zijn de mutaties in de reserves en het begrotingssaldo (zie 1.3 opbouw financieel meerjarenperspectief).”</p>
6.	<p>Blz 6: vermelden gegevens jaar ervoor</p> <p>De kerngegevens sociale structuur en fysieke structuur zijn inderdaad van 1 januari 2022. De cijfers per 1 januari 2023 zijn nog niet bekend. De kerngegevens van de financiële structuur betreffen wel 2023</p>
7.	<p>Blz 38: wat is makel?</p> <p>Als een makelaar contacten leggen, bemiddelen en samenwerkingsverbanden creëren tussen partijen met wederzijdse belangen en interesses. Bij makelen en schakelen worden, op lokaal- of projectniveau, partijen bij elkaar gebracht.</p>
8.	<p>Blz 42: “een stevige controle op facturen”; wat is de achterliggende gedachte van deze opmerking? Is toch altijd zo?</p> <p>Dat klopt. Hier wordt bedoeld dat er extra aandacht wordt gegeven aan factuurcontrole omdat dit het begin is van een nieuwe contractperiode. Hiermee zorgen we er voor dat er gedurende de verdere looptijd over en weer duidelijkheid is over de manier van factureren en verantwoorden.</p>
9.	<p>Blz 60: Aan welk inflatiecijfer is de 1,9% ontleend?</p> <p>Dit percentage is gebaseerd op de prijsindexen CPB voor 2023 zoals gepresenteerd in de septembercirculaire 2021.</p>
10.	<p>Blz 72: Weerstandsvermogen € 11.648.000 is per 31 december 2023 geprognostiseerd; dit zo vermelden.</p> <p>Het beschikbare weerstandsvermogen (de hoogte van de algemene reserve per 31 december 2023) is € 11.648.000. Het benodigde weerstandsvermogen, de minimale hoogte van de algemene reserve, bedraagt € 8.200.000</p>
11.	<p>Blz 72: Ratio weerstandsvermogen is 1,42 = klasse ruim voldoende; waarom in categorie (groen) voldoende geplaatst?</p> <p>De categorie voldoende is groen gearceerd omdat in de nota risicomanagement 2020-2023 is vastgesteld dat dit de minimale streefwaarde is. In de tekst op pagina 73 wordt vermeld dat met deze begroting de ratio in klasse B, ruim voldoende, valt.</p>
12.	<p>Wat zijn de huidige maatregelen die worden getroffen om de effecten van een stijgende rente te matigen?</p> <p>Het renterisico maakt onderdeel uit van ons weerstandsvermogen. Wij houden de ontwikkelingen goed in de gaten. Al onze leningen hebben een vaste rente voor de gehele looptijd. De stijging van de rente zal dus pas geleidelijk effect hebben voor ons rentebudget. Daarnaast zorgen we voor een spreiding in de leningenportefeuille, dit betreft een spreiding in looptijden.</p>

13.	<p>Op blz 3 staat vermeld dat 85% van de totale baten bestaat uit algemene uitkering. Volgens taartdiagram op blz 4 is dit 65%. Wat is juist?</p> <p>De specifieke rijksbijdragen vallen ook onder de algemene uitkering. Volgens de taartdiagram op blz. 4 is het aandeel van de algemene uitkering dan bijna 75% van de baten. Per abuis is in het voorwoord een percentage van 85% genoemd. Via een erratum bij de begroting 2023 wordt het foutieve percentage in het voorwoord hersteld.</p>
14.	<p>Blz 8: Raad ontvangt startnotitie bij complexe beleidsonderwerpen. Wat zijn daar de criteria voor?</p> <p>De raad ontvangt een startnotitie bij grote, complexe beleidsonderwerpen waar veel kosten mee zijn gemoeid (zie Raadsvergadering 1 juni Wikselwurk). De projectgroep Wikselwurk werkt criteria uit waaraan de complexiteit van beleidsonderwerpen kan worden getoetst. De criteria worden eind november 2022 met de raad besproken. Wanneer de criteria definitief zijn worden ze opgenomen in de toolbox Wikselwurk.</p>
15.	<p>Blz 9: Jeugdketenbeleid binnenkort. Wanneer?</p> <p>In november staat het onderwerp op de agenda voor de raadscaroussel. Daarna wordt het beleidsstuk definitief gemaakt en gaat het op route voor besluitvorming in het eerste kwartaal van 2023.</p>
16.	<p>Blz 12: Aanpassen ICT-beveiliging: hoe veilig is onze ICT op dit moment?</p> <p>De ontwikkelingen en dreigingen binnen ICT-beveiliging gaan razendsnel, wat constant vraagt om nieuwe oplossingen en maatregelen. Als organisatie wordt het afweren van cybercriminelen en dreigingen (van buitenaf) steeds tijdrovender en complexer. Veiligheid binnen een ICT omgeving is daarom ook moeilijk om te meten, vooral omdat de totale beveiliging van de ICT omgeving afhangt van meerdere factoren. De belangrijkste factoren voor ICT-beveiliging zijn techniek, procedures, gebruikers en risicoafwegingen. Deze elementen samen bepalen de algemene veiligheid van een IT omgeving. Bij gemeente De Fryske Marren is de basis goed op orde, echter geeft dit geen garantie dat de organisatie 100% veilig is.</p>
17.	<p>Blz 17: Netcapaciteit Liander. Wat is de actualiteit, waar zijn de knelpunten en hoe wordt gemeente geïnformeerd over de voortgang?</p> <p>De knelpunten bevinden zich in en rondom het verdeelstation van Balk, Joure, Lemmer, Oudehaske en Spannenburg. Op de meeste van voornoemde plekken, zijn er zowel problemen op het vlak van verbruik van - als op het vlak van teruglevering van elektriciteit. Elke twee weken rapporteert Liander over de knelpunten en het oplossen ervan op https://www.liander.nl/grootzakelijk/transportschaarste/beschikbaarheid-capaciteit/friesland . Hier wordt per deelgebied ingegaan op de plannen en de voortgang van deze plannen.</p>
18.	<p>Blz 18: bij de 2e bullit word over deelname aan de daarbij behorende gebiedsprocessen. Tegenwoordig poppen die processen overal op, met verschillende “aanvoerders”. Wanneer is iets een gebiedsproces, wie kan/mag dat opstarten en wie begeleidt zo’n proces?</p> <p>Het betreft een gebiedsproces als sprake is van een integrale opgave.</p> <p>In principe kan iedereen in de mienskip dat opstarten, maar dat wil niet zeggen dat ieder initiatief ook door de gemeente wordt gefaciliteerd. Na het indienen van een principe verzoek kan het college besluiten om een positieve grondhouding aan te nemen. In dat geval faciliteren wij ambtelijk, in samenwerking met andere overheden, het gebiedsproces. Als er voldoende draagvlak in combinatie met een goed integraal plan is ontstaan kan het college een besluit nemen en bij een</p>

	positief besluit kunnen de procedures worden opgestart. Uiteraard heeft de raad het laatste woord in deze procedure.
19.	<p>Blz 22: Nieuwe functies voor vrijkomende boerderijen. Waar wordt naast B&B aan gedacht?</p> <p>Te denken valt aan B&B, wonen, lichte bedrijvigheid, natuur- en landschapseducatie, binnenopslag, zakelijke dienstverlening et cetera. Wel zal aan voorwaarden voldaan moeten worden. Zo zal onder andere de visuele uitstraling aan moeten sluiten bij de landelijke omgeving en er mag er geen sprake zijn van een te grote toename van verkeer.</p>
20.	<p>Blz 26: Wanneer wordt de Kerkenvisie opgesteld?</p> <p>De visie wordt in het vierde kwartaal van 2023 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.</p>
21.	<p>Blz 28: Wordt asfalt op fietspaden vervangen door beton (als daar noodzaak toe is)?</p> <p>Per fietspad wordt bekeken welke optie het beste is asfalt of beton. De keus is afhankelijk van een combinatie van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bodemgesteldheid (veen of zand) • bomen dicht op het fietspad (i.v.m. wortelopdruk) • functie van het fietspad en aantal fietsers
22.	<p>Blz 29: Zelfbeheer openbaar groen. Onder welke voorwaarden?</p> <p>Het doel is om de bestaande beplanting te laten staan. Planten welke dood gaan worden door de gemeente vervangen. Vrijkomend groenafval kan door de gemeente worden opgehaald. Tevens moeten de werkzaamheden op een veilige manier worden uitgevoerd. Wat dit laatste betreft stelt de gemeente verkeerskegels (pionnen) beschikbaar.</p>
23.	<p>Blz 31: Welke beleidsrisico loopt de gemeente door deelname aan FUMO?</p> <p>Deelname aan de FUMO is wettelijk verplicht. Dat geldt voor alle Friese gemeenten en de provincie. In het (verplicht) gezamenlijk uitvoeren van wettelijke taken, schuilt ook een beleidsrisico. De gemeente bepaalt namelijk niet volledig zelf de uitvoering van die taken. De uitvoering van de taken is namelijk gebaseerd op gezamenlijke vastgestelde uitgangspunten. De risico's die de FUMO – en daarmee de deelnemers – loopt (lopen) is opgenomen in bijlage 5 van de FUMO begroting voor 2023. De raad heeft de ontwerpbegroting FUMO 2023 toegestuurd gekregen en behandeld in de raadsvergadering van 11 mei 2022. Op 8 juli 2022 heeft de raad de door het algemeen bestuur van de FUMO vastgestelde begroting FUMO 2023 toegestuurd gekregen. Twee risico's die momenteel nadrukkelijk in beeld zijn betreffen de (lager dan begrote) productiviteit en de (hoger dan begrote) indexering.</p>
24.	<p>Blz 33: De kosten van Openbare ruimte kent een toename van 2.7 mio tov begroting 2022. Waar wordt dit door veroorzaakt?</p> <p>Deze toename is met name het gevolg van de gehonoreerde aanmeldingen in de begroting 2023 (o.a. verhoging dotatie voorzieningen wegen ad € 1,7 miljoen en kunstwerken ad € 0,3 miljoen) en de doorgevoerde loon- en prijscompensatie.</p>
25.	<p>Blz 37: Nannewiid: wat gaat college concreet doen. Zie ook prestatie door Stichting Nannewiid</p> <p>Er is geen geld gereserveerd specifiek voor het behoud van het Nannewiid. We kijken naar koppelkansen met het project van het ecologisch baggeren (regie It Wetterskip). Zo zien we mogelijkheden in een koppeling door het baggeren van de veenscheiding en gaan we mee voor wat betreft het baggeren van de watergangen die in verbinding staan met de overstort aan de andere kant van de Jousterweg (daar zijn middelen voor). Ambtelijk is met de verschillende</p>

	overheden een adviestafel georganiseerd die input moet geven voor een bestuurlijk overleg waarin gezamenlijk bepaald wordt wat er concreet gedaan kan worden.
26.	<p>Op blz 49 staat we krijgen te maken met dubbele vergrijzing. Wordt hiermee bedoeld dat de vergrijzing is onze gemeente in 2023 opeens 2x zo snel gaat ten opzichte van 2022?</p> <p>Met dubbele vergrijzing wordt naast de groei van het aantal ouderen in onze gemeente ook de toename bedoeld van het aandeel 75-plussers in de gemeente. Zowel het aantal ouderen als de gemiddelde leeftijd in die groep neemt toe. Er zijn dus twee redenen waarom de groep ouderen toeneemt, vandaar dat gesproken wordt over 'dubbele vergrijzing'. Dit is ook meerdere malen toegelicht in de tussentijdse rapportages.</p>
27.	<p>Verder valt op dat Sociaal domein de grootse kostenpost is en dat er verwacht wordt dat deze post alleen maar groter zal worden in de toekomst. Dat er nog veel onzeker is over financiering binnen het sociaal domein maar verder lezen we niet echt wat de gemeente daarmee nou mee doet of op anticipeert.</p> <p>Sinds de decentralisaties neemt het sociaal domein een groot deel van de begroting in. Zoals u weet zijn wij wettelijk verplicht om onze inwoners zorg en ondersteuning te bieden wanneer dat nodig is. Er zijn landelijk een aantal ontwikkelingen, waarvan we niet weten wat de gevolgen zijn voor onze gemeente. Voorbeelden van ontwikkelingen zijn de hervormingsagenda jeugd, compensatie abonnementstarief en de inkomensafhankelijke bijdrage.</p> <p>De belangrijkste risico's zijn benoemd en worden meegenomen in de risicoparagraaf. Ook worden daar de te nemen maatregelen beschreven. Op die manier houden we in de begroting rekening met onzekerheden. Daarnaast monitoren we de belangrijkste ontwikkelingen.</p>
28.	<p>Blz 56: in 2023 wordt er 2.2 mio meer uitgegeven tov 2022 aan samenleving en sociale wijkteams (basisvoorziening). Reden?</p> <p>De reden van verhoging heeft te maken met de uitgangspunten voor kostentoerekening van overheadkosten. Doordat we dit jaar de kostentoerekening hebben geüpdatet, worden de geraamde kosten van de sociale wijkteams nu toegerekend aan productgroep 5.1. Dit leidt tot een stijging van € 2,2 miljoen. Daar tegenover staat een zelfde daling bij overhead (zie ook pagina 118 en uitleg overhead op pagina 119). Over alle programma's is dit een budgetneutrale wijziging geweest. De kostentoerekening is nu in lijn met de BBV, de wettelijke voorschriften.</p>
29.	<p>Blz 61: Hoeveel is er in 2022 tot heden uitbetaald aan compensatie bezwaar OZB € 700?</p> <p>Er is tot op heden in 2022 een kostenvergoeding uitbetaald ten bedrage van € 5.000,-. Dit bedrag is gebaseerd op afgehandelde procedures.</p>
30.	<p>Blz 64: Bouwleges: verhouden de leges zich tot de inspanning die de gemeente moet doen voor deze activiteiten?</p> <p>Ruim 6 % van de kosten worden niet toegerekend aan de verlening van de omgevingsdiensten. Dit is ook mede het gevolg van dat bepaalde werkzaamheden niet toegerekend mogen worden op basis van publiekrechtelijke uitvoeringstaken die aan gemeenten zijn opgedragen.</p>
31.	<p>Blz 79: Tabel toelichten B, L, H. Wat betekent dit?</p> <p>B = Basis; L = Laag; H = Hoog. Betreft het onderhoudsniveau van de wegverhardingen.</p>
32.	<p>Blz 82: Ontwikkelingen combineren van Riolering. Wordt daarin samengewerkt met Wetterskip?</p>

	<p>Ja, In het kader van de samenwerking waterketen staat het thema klimaatadaptatie structureel op de agenda van het ambtelijk overleg met Wetterskip Fryslân. De thema's die vallen onder klimaatadaptatie worden, daar waar raakvlakken zijn in overeenstemming met Wetterskip Fryslân uitgewerkt. Daarnaast worden de rioleringsplanen per kern geüpdatet naar een (SSW) systeemoverzicht stedelijk water. Op dit moment gebeurt dat voor Joure. Een belangrijk verschil vergeleken met het traditionele basis rioleringsplan (BRP) is dat de samenhang van de riolering met het volledige stedelijk watersysteem in beeld wordt gebracht. Hiermee kunnen wij beter inspelen op klimaatontwikkelingen en zit Wetterskip Fryslân tijdens de planfase al aan tafel.</p>
<p>33.</p>	<p>Blz 83: Wat zijn de netto opbrengsten-kosten van de passantenhavens in Lemmer en Sloten?</p> <p>We verwachten deze maand de definitieve verwerking van de financiële administratie af te ronden. We gaan ervan uit dat we conform het opgenomen bedrag in de begroting afsluiten.</p>
<p>34.</p>	<p>Blz 102/104: waarom geen begrotingen 2023 ontvangen van SDFG, Sportbedrijf en OVEF?</p> <p>De begroting 2023 van Sociaal Domein Fryslân is nog niet vastgesteld. Deze loopt gelijk op met begrotingsopbouw van de gemeente Leeuwarden. Besluitvorming vindt in november 2022 plaats.</p> <p>De gemeente en het Sportbedrijf zijn nog in gesprek over de begroting 2023 met de bedoeling om de elementen die hiervan deel uit maken zo actueel mogelijk in de begroting te verwerken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de energielasten, de huurlasten als gevolg van de inflatie en het voorstel aan de raad om de exploitatievergoeding te verhogen.</p> <p>De begroting OVEF 2023 is nog niet gereed. Deze moet eerst door de raad van commissarissen van de OVEF en vervolgens door de algemene ledenvergadering worden behandeld en goedgekeurd. Dit laatste gebeurt eind november 2022.</p>

Vragen VVD over Programmabegroting 2023-2026

Nr.	Vraag & antwoord
35.	<p>Wanneer kunnen wij als raad de financiële consequenties van Prinsjesdag verwachten?</p> <p>De financiële consequenties zijn verwerkt in de septembercirculaire. In de raadsvergadering van 23 november zal de raad hierover een besluit nemen (Petear 9 november).</p>
36.	<p>Waarom vindt u dat deze begroting voldoet aan de begrotingsregels en de beleidskaders?</p> <p>De begroting voldoet aan de begrotingsregels die de provincie hanteert voor het repressief toezichtregime. Want er is sprake van een positief structureel begrotingssaldo in 2023 (zie blz. 115). Daarnaast voldoet de begroting voor de jaren 2023 t/m 2025 aan de financiële verordening door een positief jaarsaldo van minimaal € 100.000 te presenteren. Voor het jaar 2026 is dit niet het geval en wordt de raad gevraagd te besluiten eenmalig van de financiële verordening af te wijken. Het presenteren van deze negatieve jaarschijf in 2026 is bedoeld om een signaal aan het rijk af te geven.</p>
37.	<p>Waarom is de jaarschijf 2026 negatief?</p> <p>Omdat het rijk voor het jaar 2026 in de meicirculaire fors minder geld beschikbaar stelt en het college voorstelt toch structurele aanmeldingen te honoreren. Het is mogelijk om het negatieve jaarsaldo van 2026 op te lossen door een onttrekking aan de algemene reserve. Het college heeft hier bewust niet voor gekozen omdat ze een signaal af wil geven aan het rijk door een negatieve jaarschijf te presenteren voor 2026.</p> <p>Overigens is in de septembercirculaire 2022, die u via een raadsvoorstel op 23 november wordt aangeboden, door het rijk eenmalig extra geld beschikbaar gesteld voor het jaar 2026.</p>

Nr.	Vraag & antwoord
38.	<p>Veel bedrijven en verenigingen kerken kunnen hun gebouwen straks niet meer verwarmen heeft u ook gedacht aan een fonds voor tegemoetkoming in kosten. Elkaar kunnen ontmoeten in een polariserende maatschappij is van groot belang voor het maatschappelijk evenwicht.</p> <p>We zijn in afwachting van de rijksregelingen met betrekking tot de compensatie hogere energieprijzen. Deze zijn leidend voor maatregelen op gemeentelijk niveau.</p>
39.	<p>Welke maatregelen gaat u op korte termijn treffen om de energie kosten te verminderen daarbij denkend aan gebouwen, vervoersmiddelen, straatverlichting enz. Welke doelstelling in % heeft u daarbij voor ogen voor op korte termijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De gemeentelijke gebouwenportefeuille wordt momenteel – samen met de nieuwe contractpartij voor het installatieonderhoud – kritisch nagelopen waarbij gekeken wordt of kloktijden en temperaturen nog verder afgeschaald kunnen worden zonder de processen in de gebouwen in gevaar te brengen. Onderdeel daarvan is om de aanvoertemperatuur van de cv's terug te schroeven van 80-90 graden naar 70 graden. - Met betrekking tot de vervoersmiddelen en machines: De afgelopen tijd hebben wij al een behoorlijk aantal voertuigen en machines geëlektrificeerd, denk hierbij aan auto's, gemotoriseerde handgereedschappen en heftrucks. Op dit doen wij onderzoek naar de elektrificatie van de heftruck op het milieuterrein in Lemmer. - Daarnaast heeft het maaibeleid in de wijken onze aandacht. Dit met als doel om tot een meer efficiëntere inzet van - en een toename van de capaciteit van - hetzelfde aantal machines. - Ook werken de medewerkers van de buitendienst met een zomer en winterrooster, in de winterperiode begint men 's ochtends een uur later. - Straatverlichting: We kijken of, in overleg met Openbare Verlichting en Energie Fryslân (OVEF) en Liander, de huidige schakeltijd kan worden aangepast. Daarnaast wordt Flex OVL (openbare verlichting) geïntroduceerd. Hiermee kunnen de beheerders van de OVL zelf de schakeltijden gaan instellen. Hierbij wordt binnen provincie Fryslân wel gezamenlijk opgetrokken.
40.	<p>OZB. Kunt u reken rekenvoorbeelden geven wat de kostenverhoging van de OZB voor huishoudens betekent.</p> <p>Bij een gemiddelde woz-waarde stijgt de OZB per huishouding in absolute zin met 1,2%. De gemiddelde WOZ-waarde bedraagt € 314.000. Dit betekent een verhoging van ruim € 3,00.</p>
41.	<p>Blz 117: Voorbereiding fietsroute Nannevijd 50.000 euro Is het niet beter eerst de provincie te vragen of het überhaupt mogelijk is. Er liggen plannen klaar voor fietspaden (Broere sloot die om ecologische redenen worden tegen gehouden door de provincie de voorbereiding alles was klaar) is het niet beter het geld pas beschikbaar stellen als de provincie een ontheffing geeft voor ecologie. De nieuwe ecologische onderzoeker pagina 152 kan eerst onderzoek doen. Wanneer de provincie dan akkoord gaat kunnen we volgend jaar een voor bereidingskrediet beschikbaar stellen.</p>

	<p>Het voorbereidingskrediet ad € 50.000 is bedoeld voor het realiseren van een doorfietsroute en aanpak verkeersveiligheids-/fietsknelpunten op de Jousterweg in de bebouwde kommen van Oudehaske en Haskerhorne.</p>
42.	<p>Bijdrage extra voor Marrekrite waarvoor bedoeld 37.000? Is dit een verhoging of verlaging staat niet duidelijk aangegeven op pagina 117 Kan de organisatie niet efficiënter en slimmer werken om te zorgen dat ze geen extra budgetten meer hoeven aan te vragen. Moet ook bij deze organisatie niet eens worden nagegaan of ze ook meer kosten dekkend kunnen gaan werken?</p> <p>Dit is het gevolg van de gewijzigde verdeelsleutel waar in het Algemeen Bestuur op besloten is. In de nieuwe regeling is gekeken naar nieuwe verdeelpercentages voor de provincie en de overige deelnemers. Daarbij zou de nieuwe regeling integraal moeten zijn voor de domeinen Water en Land en dicht in de buurt moeten liggen van de huidige bijdragen. Deze nieuwe verdeelsystematiek heeft voor de gemeente De Fryske Marren tot gevolg dat de jaarlijkse bijdrage afwijkt ten opzichte van de gepresenteerde meerjarenraming in de begroting 2022-2025. Door een gegarandeerde winstuitkering in verband met afbouw van het eigen vermogen is het effect per saldo tot aan 2025 positief.</p>
43.	<p>Ravijn jaar, kunt u ons de keuze voor leggen voor de begroting om het ravijn jaar 2026 te dekken. Welke actie moeten we dan nemen. Welke posten zou u als college dan adviseren. Welke bedragen zullen we dan nu moeten bezuinigen? 5 miljoen te kort is een hoog bedrag. Bij geen oplossingen wat kan dat dan betekenen voor de inwoners aangaande onroerendgoedbelasting belasting of bezuinigingen in 2026 Hoe vullen gaan andere gemeenten dit in.</p> <p>Het is mogelijk om het negatieve jaarsaldo van 2026 op te lossen door een onttrekking aan de algemene reserve. Het college heeft hier bewust niet voor gekozen omdat ze een signaal af wil geven aan het rijk door een negatieve jaarschijf te presenteren voor 2026. Andere gemeenten laten ook een negatief saldo zien, of maken gebruik van bovenstaande oplossing. Overigens is in de septembercirculaire 2022, die u via een raadsvoorstel op 23 november wordt aangeboden, door het rijk eenmalig extra geld beschikbaar gesteld voor het jaar 2026.</p>
44.	<p>Heeft u als college ook gekeken welke taken kunnen worden geschrapt. Heeft u gekeken naar taken waarop bezuinigd kan worden door b.v efficiënter en vernieuwend te werken. Zo ja, kunt u voorbeelden noemen.</p> <p>Op dit moment zien wij niet de noodzaak om te bezuinigen, daarnaast hebben we permanent aandacht voor efficiënt werken.</p>
45.	<p>Er wordt fors geïnvesteerd in personeel. Lijkt wel heel makkelijk te gaan. Er wordt in de paragraaf bedrijfsvoering gesproken over personeelsplanning. Wat is het integrale beeld op basis van deze personeelsplanning en hoe verhoudt deze uitbreiding zich ten opzichte van dit beeld? Hoeveel personeel komt er in vaste dienst in totaal extra bij. Moet er eerst niet een goed strategisch plan zijn voordat we deze personeel beslissingen kunnen nemen. Werkt u met een flexibele schil aan personeel. Zo ja hoe groot is die.</p> <p>De voorliggende formatiebehoefte wordt onderbouwd bij elke aanvraag, dit is bijvoorbeeld gebaseerd op veranderende wet- en regelgeving en overheidstaken die decentraal belegd worden bij gemeenten (omgevingswet, stikstofaanpak, verduurzaming en recent Oekraïne en asielcrisis). Met het huidige personeelsbestand kunnen bepaalde activiteiten niet of niet adequaat worden uitgevoerd. Strategische personeelsplanning (SPP) is een instrument dat de organisatie kan helpen om op een meer systematische en gestructureerde manier de personele uitdagingen, de huidige bezetting en de benodigde kennis en kunde - nu en in de toekomst - in kaart te brengen. We hebben hier een start mee gemaakt, waarbij eerst de focus ligt op het huidige personeelsbestand.</p>

	<p>Het integrale beeld is dat de organisatie weet wat er nodig is om de taken als gemeente uit te voeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het aantal medewerkers dat er in vaste dienst bij komt bij toekenning van de aangevraagde formatie is nog niet bekend, omdat de arbeidsomvang van deze medewerkers niet bekend is. - Wij werken met een flexibele schil. Voor ons is 'flexibele schil' een term om verschillende soorten medewerkers te omschrijven die flexibel inzetbaar zijn. Deze medewerkers kunnen in dienst zijn van DFM (denk bijvoorbeeld aan tijdelijke contracten, trainees en stagiaires) of niet (denk bijvoorbeeld aan seizoenskrachten, uitzendkrachten, zzp'ers). Op peildatum 1 september 2022 zijn er 40 medewerkers met een tijdelijke stage- of arbeidsovereenkomst werkzaam bij DFM en 130 medewerkers die we tot de 'externe inhuur' rekenen. Dit betreft inhuur wegens ziektevervanging, moeilijk vervulbare vacatures en tijdelijke werkzaamheden, maar ook inhuur vanwege specifieke deskundigheid.
46.	<p>Belasting stijgt alleen met inflatie. Is beperkt, maar wel 3 jaar elk jaar 300.000 = ook alweer bijna een miljoen. De percentages gehanteerd voor stijging van de ozb zijn in 2025 en 2026 1,95% (pag 111) in de tabel op pag 60 is er in de jaarschijf 2026 geen stijging van de ozb. Wat is nu meegenomen?</p> <p>Tijdens het opstellen van de begroting 2023 is het inflatiecijfer voor 2026 (prognose 2026 CBS) nog niet verwerkt in de meerjarenraming. Bij de doorrekening in de programmabegroting 2024 wordt dit wederom weer opgenomen.</p>
47.	<p>Op pagina 3 staat dat het gemeentefonds 85% uitmaakt van de inkomsten, in tabel op pagina 4 is de algemene uitkering en de specifieke uitkering samen ongeveer 75%. Wat is het nu?</p> <p>De specifieke rijksbijdragen vallen ook onder de algemene uitkering. Volgens de taartdiagram op blz. 4 is het aandeel van de algemene uitkering dan bijna 75% van de baten. Per abuis is in het voorwoord een percentage van 85% genoemd. Via een erratum bij de begroting 2023 wordt het foutieve percentage in het voorwoord hersteld.</p>
48.	<p>Pagina 118 Ik snap de mutaties op het programma algemene dekkingsmiddelen niet. De mutaties op algemene baten en lasten waar bestaan die uit?</p> <p>De post algemene baten en lasten wordt o.a. de stelpost loon-/prijscorpenstatie verantwoord. Deze stijgt de komende jaren fors. In de raadsvoorstellen die betrekking hebben op de Algemene uitkering bent u hierover geïnformeerd.</p>
49.	<p>Blz 66: Afval. Begrijpen wij het goed dat wanneer het gaat om een bedrijfsp perceel met of zonder woning dat dit bedrijf een aanvraag kan doen geen afval meer te leveren via de gemeente maar dit zelf kan verzorgen via die bedrijfsafval verwerking? (En er dan geen afvalstoffenheffing hoeft te worden betaald)</p> <p>De gemeente heeft inzamelplicht voor huishoudelijk afval. Huishoudens ontvangen een aanslag voor een afvalstoffenheffing. Bedrijven kunnen hun afval door de gemeente, of door een derde partij laten inzamelen. Bedrijven betalen voor deze niet-verplichte diensten, wanneer ze dit afnemen bij de gemeente, reinigingsrechten.</p>
50.	<p>Blz 201: Havenkosten laten een dekkingpercentage van 32,6 % zien. Is het niet eens tijd een nieuwe integrale beleidsnotitie te schrijven en daarbij ook naar de kosten dekkendheid te kijken. Zie blad 83 beleidsnotities van 2015 en 2017 zijn sterk verouderd.</p> <p>Het college beziet periodiek de actualisering van voorliggende stukken.</p>

51.	<p>Blz 200 en 201: Kosten dekken van posten. Hoe worden de kosten in andere vergelijkbare gemeenten gedekt? Wordt het niet eens tijd een nieuw beleidsplan te maken en daar ook specifiek de kosten te onderzoeken en de mogelijke opbrengsten van liggelden brug en sluisgelden, veergelden en haven op 50 % te brengen. Blad 201 Leges wat betekent EDR en H1 2,3,4 en 5</p> <p>Zie antwoord op vraag 50.</p> <p>EDR staat voor economische dienstenrichtlijn. Deze EDR is verdeeld over de hoofdtukken (H1 t/m H5) in de legesverordening.</p>
52.	<p>Kunt u aangeven hoe de wijziging van de meicirculaire 2022 verwerkt is en aansluit in de tabellen van de begroting? Daarbij rekening houdend met de loon- en prijscompensatie en de stelpost ontwikkeling gemeentefonds.</p> <p>Op blz. 113 is in de tabel voor de berekening van het meerjarenperspectief uitgegaan van het perspectief van de perspectiefnota 2023-2026. Daarnaast is rekening gehouden met o.a. het raadsbesluit over de meicirculaire 2022. Zie hiervoor de tabel Raadsbesluiten op blz. 113. De loon- en prijscompensatie en de stelpost ontwikkeling gemeentefonds zijn opgenomen onder algemene baten en lasten, zie overzicht algemene dekkingsmiddelen op blz. 118.</p>
53.	<p>Brusplak opnieuw wordt daar een bedrag voor onderzoek gevraagd. Waarom is dit bedrag niet van het gereserveerde bedrag beschikbaar gesteld? Is het gereserveerde bedrag in de lange termijn agenda meegenomen? Wat zijn de totaal kosten nu al gemaakt voor voorbereiding van een Brusplak in Joure.</p> <p>De kosten die vanaf 2019 zijn gemaakt voor kwartiermakerschap, procesbegeleiding, bouwkundig advies, scenario onderzoek en juridische ondersteuning bedragen in totaal afgerond € 237.000. In de raadsvergadering van 27 oktober 2021 heeft u, met het aannemen van een motie vreemd aan de orde van de dag, voorwaarden gesteld aan de besteding van het krediet van € 6.462.600. U wilt eerst geïnformeerd een besluit kunnen nemen over de uitgangspunten behorende bij het nieuwe dorpshuizenbeleid en over nader uitgewerkte Brusplaklocaties met inbegrip van in beeld gebrachte effecten voor de directie omgeving van deze locaties.</p>

Vragen PVDA over Programmabegroting 2022-2025

Nr.	Vraag & antwoord				
54.	<p data-bbox="229 394 1410 495">Kan voor ons in beeld worden gebracht wat (grofweg) de financiële consequenties zijn als we de drempel van de energietoeslag zouden verhogen tot 130% (zoals bv Hilversum) of 150% (zoals Utrecht) van het sociaal minimum?</p> <p data-bbox="229 535 1394 712">Het is lastig om in beeld te brengen hoeveel huishoudens in De Fryske Marren behoren tot de categorie met een inkomen op 130% of 150% van de netto bijstandsnorm. Deze huishoudens hebben we als gemeente niet in beeld omdat zij in principe geen aanspraak kunnen maken op de bestaande (minima)regelingen. Echter zijn er wel cijfers over 2018 gepubliceerd vanuit Data Fryslân. Hier valt het volgende uit af te lezen:</p> <table data-bbox="229 748 798 815"><tr><td data-bbox="229 748 718 781">Aantal huishoudens 130%:</td><td data-bbox="718 748 798 781">3010</td></tr><tr><td data-bbox="229 781 718 815">Aantal huishoudens 150%:</td><td data-bbox="718 781 798 815">4075</td></tr></table> <p data-bbox="229 855 1401 1068">Op dit moment (19 oktober 2022) hebben we aan 1.433 huishoudens met een inkomensgrens tot 120% een bedrag van in totaal € 1.862.900 uitgekeerd. Daarnaast zijn er op dit moment nog 373 aanvragen in behandeling. Inwoners kunnen tot 30 juni 2023 een aanvraag doen voor de energietoeslag 2022 (met de 120% norm). Dit bedrag zal dus nog verder oplopen. Vooralnog kunnen deze kosten (vergoeding o.b.v. 120%) gedekt worden vanuit de vergoeding van het Rijk. De vergoeding van het Rijk betreft alleen de huishoudens met een inkomensgrens tot 120%.</p> <p data-bbox="229 1108 1422 1352">Op basis van cijfers over 2018 gepubliceerd vanuit Data Fryslân zouden 2300 huishoudens in aanmerking kunnen komen voor de toeslag. Hier is een bedrag van € 2.990.000 aan energietoeslag mee gemoeid. Op basis van 3010 huishoudens met een inkomen op 130% wordt de totale energietoeslag € 3.913.000, dit is € 923.000 hoger dan alleen huishoudens met een inkomensgrens tot 120%. . Op basis van 4075 huishoudens met een inkomen op 150% wordt de totale energietoeslag € 5.298.000, dit is € 2.308.000 hoger dan alleen huishoudens met een inkomensgrens tot 120%.</p>	Aantal huishoudens 130%:	3010	Aantal huishoudens 150%:	4075
Aantal huishoudens 130%:	3010				
Aantal huishoudens 150%:	4075				

Vragen Burgerpartij over Programmabegroting 2022-2025

Nr.	Vraag & antwoord
55.	<p>In het voorwoord wordt er over het Ravijnjaar geschreven dat wij als gemeente verwachten dat het rijk ons niet in de steek zal laten als 1^e zin in de 4^e alinea.</p> <ul style="list-style-type: none">- Heeft het rijk al een toezegging hierover gedaan of doet het College een aanname?- Naast een ravijn jaar in 2026, lijkt het erop dat wij afstevenen op een recessie. Heeft de gemeente genoeg financiële middelen om het hoofd boven water te houden? <p>Wat betreft het ravijnjaar 2026 heeft het rijk in de septembercirculaire 2022 inmiddels eenmalig extra geld beschikbaar gesteld voor 2026. Hier rekening mee houdend is de vrije algemene reserve (stand ca. € 7 miljoen per 31/12/2026) beschikbaar om tegenvallers op te vangen.</p>
56.	<p>Blz 7: We lezen in de 4^e alinea dat alle informatie van onze gemeente terug te lezen is op waatstaatjegemeente.nl Echter zien wij dat er nog een aantal gegevens ontbreken.</p> <ul style="list-style-type: none">- Worden alle gegevens wel gedeeld met deze site? <p>Wij delen zelf geen gegevens met waatstaatjegemeente.nl. Per indicator kunt u zien wat de bron is van de gegevens. In de meeste gevallen is dit het CBS. Het CBS verzameld haar gegevens uit zeer veel bronnen. Daar waar wij zelf verantwoordelijk zijn voor de aanleveren aan het CBS leveren wij dat aan.</p>
57.	<p>Blz 8 : Het College geeft in programma 1 aan 'toegankelijke te zijn en midden in de samenleving te staan'. Daar zullen wij politiek mondelinge vragen over gaan stellen.</p> <p>Ter kennisgeving aangenomen.</p>
58.	<p>Wat wij in hetzelfde hoofdstuk niet terug vinden is de melding van het 'Brûsplak te Joure.</p> <ul style="list-style-type: none">- Is dit een bewuste keuze om deze niet te noemen? <p>Er wordt gewezen naar programma 1. Bestuur en organisatie. Het onderwerp Brûsplak maakt onderdeel uit van programma 4. Leefbaarheid en onderwijs.</p>
59.	<p>Blz 25: Ruimte. Bij het 2^e punt staat dat we gaan inzetten op het vergroten van de slaagkans voor een sociale huurwoning van 10 tot 15%.</p> <ul style="list-style-type: none">- Waarom wordt er niet ingezet op een hogere slaagkans?- De wachtlijsten voor een sociale huurwoning is op dit moment 8 jaar, vind het College niet dat hier heel hard verandering moet komen voor de jongeren en woningzoekenden? <p>Het vergroten van de slaagkans voor een sociale huurwoning is onderdeel van de prestatieafspraken die wij maken met de woningcorporaties. In deze afspraken komt het landelijke streven van 30% sociale huur per gemeente terug. Door in te zetten op gemengde woningbouw willen we werken aan deze ambitie.</p>
60.	<p>Blz 28: Bij 3e punt staat iets te lezen over de technische staat van onze wegen. De fietspaden voor schoolgaande jeugd tussen Joure en Heerenveen (Tracé Joure, Haskerhorne, Oudehaske, Nijehaske) zijn veelal in erbarmelijke staat door onder andere de groei van wortels van de bomen.</p> <ul style="list-style-type: none">- Heeft het College ook geld voor een aanpak van deze fietsroutes gereserveerd?- Heeft het College ook inzichtelijk wanneer deze fiets wegen worden aangepakt?- De wandelpaden tussen het Blauwhofhûs en Blauwhoflaan en Ulohof zijn praktisch

	<p>onbegaanbaar voor mensen die goed ter been zijn. Laat staan voor mensen die met een rollator moeten lopen of van andere hulpmiddelen afhankelijk zijn. - Is dit ook bij de begroting opgenomen?</p> <p>Fietspaden: Bij de perspectiefnota 2021 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het vervangen van de fietspaden Joure – Sneek (Tramwei) en Joure – Heerenveen (Jousterweg). Totaal € 850.000. Dit betreft alleen de gedeelten buiten de bebouwde kommen op de trajecten Nijehaske – Oudehaske, Oudehaske – Haskerhorne en Joure – gemeentegrens Sudwest Fryslân. Om niet alleen vervanging maar ook functie aanpassing naar doorfietsroutes te realiseren zijn we afhankelijk van cofinanciering van Rijk en Provincie. Medio november volgt uitsluitel over de totale beschikbare middelen en haalbaarheid van een doorfietsroute voor uitvoering medio 2023 / 2024. Door onduidelijkheden vanuit subsidieverstrekkingen hebben we het groot onderhoud steeds doorgeschoven. Dit vanuit de gedachte dat we werk met werk kunnen maken. November dit jaar zullen er vanuit veiligheidsoverwegingen nog reparaties worden uitgevoerd op beide fietspaden. Voor wat betreft de fietspaden binnen de bebouwde kommen van Oudehaske en Haskerhorne zie reactie bij vraag 79.</p> <p>Voetpad Ulohof: In het jaarplan wegen 2022 staan middelen opgenomen om genoemde voetpaden te verbeteren. Uitvoering is gepland oktober – november 2022.</p>
61.	<p>Blz 31: FUMO. Heeft het College de kosten van de FUMO op het netvlies? Eerder kregen werd er factuur ingeleverd bij de gemeente die hoger was dan eerder afgesproken. - Heeft de gemeente deze eerdere kosten weten in te dammen of teruggevorderd? - Zijn er ook nieuwe afspraken gemaakt om de kosten te reduceren?</p> <p>Ja, college heeft – via de jaarlijkse begroting, het sturings- en financieringsmodel, de tussenrapportages en de jaarstukken – de kosten van de FUMO op het netvlies. Er worden geen facturen door de FUMO gestuurd, zonder dat daaraan afspraken ten grondslag liggen. Er worden dus geen facturen gestuurd die hoger zijn dan eerder afgesproken. Van indammen of terugvordering is dus geen sprake. Het reduceren van kosten komt tot uiting door bij de jaarlijkse voorbereiding van de begroting gezamenlijk (door deelnemers en FUMO) alert te blijven op de ontwikkelingen en de kosten. Met als inzet de ontwikkelingen zodanig te plannen in de tijd dat die zoveel mogelijk binnen de bestaande budgetten uitgevoerd kunnen worden.</p>
62.	<p>Blz 37: In de derde alinea staat dat de landbouw een belangrijke economische pijler is. - Heeft het College inzichtelijk of er binnen de nieuwe CO2 discussie er ook zogenaamde ‘Piek vervuilers’ binnen onze gemeente zijn?</p> <p>De gemeente verleent vergunningen ivm met de WABO/Wet Milieubeheer. De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen op basis van de Wet Natuurbescherming. De door de provincie verleende vergunningen hebben betrekking op “piek vervuilers” van met name stikstof (geen CO2).</p>
63.	<p>Blz 47: In de tabel (e) Wat mag het kosten zien we bij 4.2 voorzieningen terug lopen naar een stabiele kostenpost. - Kan het College uitleggen waar deze stabilisatie uit voort komt? - Worden er ook gelden gereserveerd voor onvoorziene kosten en eventueel hoeveel?</p> <p>De kosten voor 4.2 Voorzieningen zijn begroot op (2022 t/m 2026): -8.703 / -8.044 / -7.816 / -7.681 / -7.648 (x 1.000)</p>

	<p>Er is zoals u ziet sprake van een afname van kosten in de begroting en geen stabilisatie.</p> <p>De baten zijn begroot op (2022 t/m 2026): 466 / 474 / 474 / 474 / 474 (x 1.000)</p> <p>Daar is sprake van een stabiel beeld. Dit heeft te maken met verwachte inkomsten voor een aantal (provinciale) subsidieregelingen.</p> <p>Deze bedragen worden ieder jaar geactualiseerd. Voor de meerjarenbegroting wordt een vast bedrag gebruikt gebaseerd op de cijfers van eerdere jaren en indexatie.</p>
64.	<p>Blz 49: Sociaal domein. Wij hebben een terugkerende vraag over de kostendelersnorm.</p> <p>- Is ons College ook structureel bereid de huidige vorm aan te passen om de grens van kinderen van 18 te verhogen naar de leeftijd van 27 jaar, tenzij dat inwonende kinderen ook daadwerkelijk werkende is zodat de lasten voor de (vaak alleenstaande) ouder nog dragelijk blijven?</p> <p>- Gaat het College op korte termijn ook de bijstandsnorm verhogen naar 130% met het oog op het verdwijnen van de bijzondere bijstand?</p> <p>- In het landelijk coalitieakkoord is afgesproken dat de kostendelersnorm wordt gewijzigd. In plaats van inwonende jongvolwassenen tot 21 jaar zullen inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar niet langer meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten. De wijziging gaat in per 1 januari 2023. Inwoners voor wie dit geldt ontvangen bericht van het college m.b.t. de wijzigingen van hun bijstandsuitkering.</p> <p>- In ons coalitieakkoord hebben wij afgesproken om de verhoging van inkomensgrens voor bijzondere bijstand van 120% naar 130% te onderzoeken. Ook volgen wij de landelijke onderzoeken naar een verhoging.</p>
65.	<p>Blz 67: Overzicht van de tarieven in 2023. Bij de precario rechten zien wij een bedrag van €27,50 per vierkante meter staan.</p> <p>- Is het College voornemens de precariorechten of kosten vanaf 2023 weer in te stellen of te heffen?</p> <p>De precariobelasting en rechten zijn conform raadsbesluit niet geheven in de jaren 2020/2021. In 2022 zijn de precariobelasting en rechten weer opgelegd conform planning. Voor 2023 worden deze belastingen en rechten tevens weer opgelegd.</p>
66.	<p>Blz 69: Bij R76 zien we dat er onvoldoende budget om bestaande ondersteuningsvragen te realiseren omdat er geen financiële ruimte voor is.</p> <p>- Is het College van mening dat hier juist wel financiële ruimte voor zou moeten komen of zijn?</p> <p>Het gaat hier over een mogelijk risico. Wanneer de ondersteuningsaanvragen stijgen, brengt dit meer kosten met zich mee dan begroot. Een deel hiervan wordt dan gecompenseerd vanuit het Rijk. Inwoners zijn overigens altijd verzekerd van de wettelijke zorg.</p>
67.	<p>Blz 71: We zien dat we 90% zeker zijn dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van 8,2 miljoen euro.</p> <p>- Zou het niet beter zijn om dit bedrag te verhogen naar een gezonde weerstand met factor 2 die dan uit zou komen op 16,4 miljoen euro?</p> <p>- Waarom zou het College dit aan- of afraden?</p> <p>- Zou het College de weerstand in de komende 4 jaar naar de factor 2 willen brengen zodat we (op pagina 72) het label A mogen dragen als waarderingcijfer?</p>

	<p>De raad heeft in de nota risicomanagement 2020-2023 vastgesteld dat wij streven naar de categorie 'voldoende'.</p> <p>In deze begroting presenteren we een weerstandsvermogen van 8,2 miljoen euro op basis van de huidige risico inschatting. Dit valt in categorie B, ruim voldoende, en is dus hoger dan de vastgestelde streefwaarde, categorie C.</p> <p>Dit is een voldoende buffer, en laat ruimte in de vrije algemene reserve voor nieuw beleid.</p>
68.	<p>Blz 86: Leningenportefeuille. Gezien het enorm snel toenemende rentepercentage van de Europese en Nederlandse banken, vragen wij ons af of deze voorspelling nog wel te hanteren valt of moet deze (zeer) snel worden aangepast?</p> <p>Onder het kopje leningenportefeuille wordt het gemiddelde rentepercentage genoemd van onze huidige leningen. Deze rente ligt vast voor alle leningen gedurende de gehele looptijd. Alleen nieuw af te sluiten geldleningen zullen tegen een hoger rentepercentage afgesloten moeten worden. Het effect van de stijgende rente zal zich dus pas geleidelijk voordoen.</p>
69.	<p>Blz 89: Wij zien dat er een 547 medewerkers werken voor onze gemeente.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeveel FTE wordt er nu precies door deze medewerkers ingevuld? - Vallen wij nog binnen de norm van de 497,4 FTE medewerkers of zitten wij boven de toegestane formatie in FTE? <p>De toegestane formatie is gebaseerd op eerdere raadsbesluiten. Er is geen norm gebaseerd op fysieke kenmerken van de gemeente. De ruimte tussen bezetting en toegestane formatie bestaat uit openstaande vacatures. Op peildatum 1 september 2022 was de bezette formatie 488,95 fte.</p>
70.	<p>Op pagina 102 en 103 zien wij meerdere malen (102 tabel nummer 1 en 2 , 103 in tabel 2) Nog niet bekend of wordt niet verstrekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer verwacht het College wel de cijfers te kunnen presenteren? - Heeft het College geen inzicht op wat er verwacht kan worden? <p>Voor de verbonden partijen waarvan de begrotingscijfers nog niet bekend zijn wordt verwezen naar de beantwoording van vraag 34. Hier wordt ingegaan op het (vooralsnog) ontbreken van de begroting 2023 van het Sociaal Domein Fryslân, Sportbedrijf en de OVEF. Voor de deelnemingen waarvoor de begrotingscijfers niet worden verstrekt, gelden andere begrotingsregels, zoals verwoord bij de opmerkingen per verbonden partij.</p>
71.	<p>Blz 106: Onder 'Toelichting op de tabel' staat dat er voorzichtigheidshalve €200.000,- per jaar winstnemingen meegenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is het College van mening dat dit een verantwoorde beslissing is in deze aan economische tijd van onzekerheden? - Zou het College er niet juist voor moeten kiezen deze gelden te laten staan en over 4 jaar te kijken als er dan nog sprake is van een structurele winstneming? <p>Gelet op de resultaten in het grondbedrijf in de afgelopen jaren en de toekomstige prognoses is het college van mening dat we deze winstnemingen kunnen handhaven. In de toekomstige prognoses is onder andere rekening gehouden met actuele prijsstijgingen. Voorzichtigheidshalve nemen we de helft van de te verwachten winstnemingen mee in begroting.</p> <p>De gemeente heeft geen keus deze gelden te laten staan want het is een wettelijke verplichting (Besluit Begroten en Verantwoorden) de winstnemingen grondexploitaties te verwerken in het jaarrekeningresultaat. Ook de accountant zal hierop toetsen bij de jaarrekeningcontrole.</p>

72.	<p>Blz 113: We zien in de 1^e tabel dat het College rentelasten te honoreren bij incidentele aanmeldingen. We zien hier een structureel oplopende kostenpost.</p> <p>- Hoe kan het dat deze lasten steeds verder oplopen?</p> <p>Omdat er een beslag op middelen wordt gedaan rekenen we hier rente aan toe. Het bedrag loopt op omdat de rente toegerekend aan de incidentele aanmelding structureel is. Dus het rentebedrag in 2026 heeft betrekking op het totaal van incidentele aanmeldingen in 2023 t/m 2026.</p>
73.	<p>Blz 114: We zien in tabel 2 de kosten voor de sociale werkvoorziening de komende 4 jaar snel oplopen. Met name dat we positief beginnen en negatief wegzakken.</p> <p>- Is er bij het College bekend hoe dit zich zo kan ontwikkelen en is hier wat aan te doen?</p> <p>De gemeentelijke bijdrage neemt de komende jaren af, omdat de rijkssubsidie per SW-medewerker is verhoogd. Dat betekent dat de meerjarenraming bij de gemeente positief wordt bijgesteld. Dit verklaart de plusbedragen vanaf 2024. Er hoeft minder geld bij dan eerst was begroot in de meerjarenraming.</p> <p>De vastgestelde begroting van de GR Fryslân-West wordt verwerkt in de gemeentelijke begroting.</p>
74.	<p>Blz 119: Wij zien onder 1.7 (Overzicht meerjarenbalans) bij de correcties dat we een terugval krijgen van 11 miljoen euro naar 94 miljoen euro. Een verschil van 17 miljoen euro.</p> <p>- Kan het College uitleggen hoe die forse achteruitgang is te verklaren?</p> <p>Ik neem aan dat u de (Im)materiele vaste activa bedoeld. Deze nemen af van € 111 miljoen tot € 94 miljoen. Jaarlijks schrijven wij af op onze activa. De boekwaarde wordt daardoor lager.</p>
75.	<p>Blz 128: Wij zien een teruggang in de onttrekkingen per jaar onder aan de streep.</p> <p>- Hoe kan deze zo snel en fors dalen?</p> <p>De raad heeft deze financiële middelen beschikbaar gesteld in de betreffende jaren uit kadernota's, perspectiefnota's en programmabegrotingen. Deze financiële verplichtingen zijn grotendeels gepland in 2022 en in mindere mate in de jaren na 2022. Bij de jaarrekening 2022 presenteren we de werkelijke uitgaven van deze projecten.</p>
76.	<p>Blz 142: Onder 'Ruimte' bij de algemene (bestuurlijke) toelichting wordt er gesproken over een €200.000,- reservering voor tijdelijke extra capaciteit.</p> <p>- Kosten de beoogde FTE van 2,8 €71428,57 per jaar?</p> <p>De € 200.000 waar in de algemene toelichting over gesproken wordt is door de gemeenteraad in 2021 toegekend voor de jaren 2023 en 2024. Hiervoor is voor in totaal 2,8 fte tijdelijke capaciteit aangetrokken. Om onze ambities te kunnen blijven waarmaken wordt voorgesteld de tijdelijke capaciteit om te zetten in structurele capaciteit.</p> <p>De kosten van deze structurele capaciteit worden geraamd op het bedrag dat u in de begroting ziet staan € 265.000,- (formatieve kosten inclusief overhead).</p>
77.	<p>Blz 142: Bij hoofdstuk 14 (Juridisch beleidsmedewerker VTH) zien we dat er in 5 jaar tijd een toename is van 71 dossiers die open blijven staan. Om dit op te lossen zou er meer FTE aangesteld moeten worden. Echter::</p> <p>- Hoeveel kost het inhuren van een juridisch beleidsmedewerker per jaar?</p> <p>- Hoeveel FTE is of zijn er nu actief?</p> <p>- Zou het in de 2 bovenstaande constatering mogelijk zijn dat andere werknemers binnen de gemeente hier tijdelijk bij kunnen helpen totdat de achterstanden zijn weggewerkt?</p>

	<p>Het inhuren van een juridisch beleidsmedewerker kost circa 130.000 euro op jaarbasis. Er is nu 2,5 fte actief waarvan momenteel 1 fte vacature. Die proberen we in te vullen. Daarnaast is er 1 fte inhuur.</p> <p>Andere collega's mee laten helpen is niet mogelijk. Het uitoefenen van de functie van handhavingsjurist, waar het hier om gaat, vergt specifieke juridische kennis, competenties en ervaring. Verder zou het inzetten van andere collega's er toe leiden dat daar achterstanden ontstaan.</p> <p>We proberen naast de bestaande bezetting uitbreiding van de formatie te bewerkstelligen, dat proces loopt nog.</p>
78.	<p>Blz 153: Er wordt gesproken over het reduceren van CO2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afgezien van de CO2 uitstoot horen wij graag van het College dat het qua kosten nog wel verantwoord is? - Zijn de baten door de verduurzaming hoger dan de kosten? - Hoeveel tijd verwacht het College de kosten te hebben terug verdiend? <p>De begrote kosten voor het besparen van energie, het reduceren van CO2 en het invulling geven aan onze voorbeeldfunctie zijn in lijn met de door de raad vastgestelde Routekaart Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed DFM.</p> <p>Het college acht de te maken kosten nog steeds verantwoord om deze vastgestelde doelen te realiseren.</p> <p>De hoogte van de directe financiële baten en de terugverdientijd hangen onder andere af van de toekomstige prijs van energie. Als voorbeeld kan bij Swimfun de terugverdientijd van de zonnepanelen mogelijk gehalveerd worden.</p> <p>Daarbij zijn de maatschappelijke baten van het besparen van energie en reduceren van CO2 in lijn met het klimaatakkoord - wat het college betreft - zeker hoger dan de kosten.</p>
79.	<p>Blz 160: Voorbereidingskrediet doorfietsroute Oudehaske en Haskerhorne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is er niet te weinig geld begroot gezien de erbarmelijke staat van het fietspad? - Had het College dit niet veel eerder moeten aanpakken of in moeten plannen? <p>Het aangevraagde voorbereidingskrediet heeft betrekking op het realiseren van een doorfietsroute en aanpak verkeersveiligheids- knelpunten in de bebouwde kommen van Oudehaske en Haskerhorne.</p> <p>Voor wat betreft de fietspaden buiten de bebouwde kommen van Oudehaske en Haskerhorne zie reactie bij vraag 60.</p>
80.	<p>Blz 162: 45 Uitbreiding bedrijfsauto's. We zien een wens van 5 extra bedrijfsauto's.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is het niet mogelijk door een slimme planning, minder bedrijfswagens te hoeven aanschaffen? - Waarom wel of waarom niet? <p>Een slimme materieelplanning voor minder bedrijfswagens is helaas niet mogelijk door de verschillende functietypen en de geografische indeling van de gemeente. Het gaat hier om de functies begraven, de nieuwe afvalcoaches en een coördinator wijkbeheer. Deze functies kunnen in de bedrijfsvoering en logistieke planning niet worden samengevoegd. Dit geldt ook voor de beoogde elektrische voertuigen van VTH. Op dit moment zijn er onvoldoende elektrische personenwagens in het huidige wagenpark.</p>
81.	<p>Blz 165: We zien een kostenpost van €20.000,- voor toeristische (visitor) data.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan het College aangeven/omschrijven wat hier precies mee wordt bedoeld? <p>Het gaat hier om de investering in een tool waarmee we beschikking krijgen over toeristische data. Met behulp van toeristische data krijgen we betere inzichten in welke type toeristen ons bezoeken,</p>

	<p>waar ze verblijven en wanneer. Voor ons als gemeente is toeristische data noodzakelijk voor het vormen van beleid, voor effectieve sturing als het gaat om spreiding, voor monitoring en strategische samenwerking in de regio (SWF). Met dit project haken we aan op één van de zeven pijlers uit de beleidsnotitie gastvrij Fryslân van de Provincie.</p>
82.	<p>Blz 166: Bijdrage Marrekrite. Wij zien hier een structurele bijdrage van €162.134,- Op een camping betaal je met 4 personen al snel €25,- per nacht. Een wimpel die vrijwillig aangeschaft kan worden kosten €15,- of €20,- voor een heel seizoen!</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zou het College er bij de Marrekrite op willen aandringen dat indien er gebruik wordt gemaakt van faciliteiten er verplicht een wimpel aangeschaft dient te worden? - Wanneer dit zal worden ingesteld dit ook tot een organisatie kan leiden die (zonder lokale overheidssubsidie) zich verder zelf kan financieren? <p>Het verplichten van iets vraagt ook om een actieve handhaving daarop wat een enorme personele capaciteit vraagt. De Marrekrite-wimpel is een begrip geworden. Vele watersporters willen zonder wimpel het water niet eens op. Veel wimpels worden al voor de start van het vaarseizoen verkocht en bovendien stijgt de verkoop via de Marrekrite website sterk de laatste jaren.</p>
83.	<p>Blz 169: Leefbaarheid en onderwijs. We zien onderaan tabel 1 : 'Waarvan: ten laste van de exploitatie (structureel) oplopen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan het College aangeven waar deze verhoging uit bestaat en waarom deze in 4 jaar tijd oploopt met €272.000,-? <p>Deze verhoging betreft aanmelding 60. Integraal huisvestingsplan Onderwijshuisvesting. Voor een toelichting op de geraamde exploitatielasten het integraal huisvestingsplan Onderwijshuisvesting wordt verwezen naar de algemene (bestuurlijke) toelichting op pagina 172 en 173.</p>
84.	<p>Blz 171: bij de Algemene (bestuurlijke) toelichting, weten we dat de Stienen Flier een flinke financiële injectie heeft mogen ontvangen voor de aanschaf van zonnepanelen die ook qua opbrengst een flinke positieve bijdrage hebben geleverd aan de exploitatie kosten (beheersing).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeveel heeft de aanschaf van het project uiteindelijk gekost? - Wat zijn de te verwachten opbrengsten van de zonnepanelen? - Wat gaat het zwembad uiteindelijk aan (verwachte) stroom- en stook kosten besparen? <p>Is de afschrijving van de investering wel binnen de wettelijk verplichte 10 jaar verspreid? (Dit in verband met het garantie model voor bedrijfsmiddelen)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heeft de wethouder zich met de financiële investering zich aan de afspraken met het College kunnen houden? - Zo ja of zo nee, waarom wel of waarom niet? <p>De financiering van het verduurzamingsproject Swimfun heeft u via de kadernota's 2019 en 2020 toegekend.</p> <p>U heeft daarbij als voorwaarde verbonden dat de investering via een kostprijs dekkende huurverhoging in 15 jaar terugbetaald wordt door het Sportbedrijf. Deze huurverhoging is toen geraamd tussen de € 140.000 en € 180.000 per jaar ex btw.</p> <p>De afschrijving van de investering vindt plaats conform de door de u vastgestelde financiële verordening.</p> <p>Het project zit momenteel nog in de laatste fase van de financiële afwikkeling. Hierdoor is het nog niet exact duidelijk wat het financiële resultaat is. Wel is duidelijk dat de gerealiseerde besparing een veelvoud zal zijn van hetgeen geprognosticeerd is. Wij gaan dit uiteraard monitoren.</p> <p>Daarbij is het uitgangspunt dat een eventuele overschrijding opgenomen wordt in de kostprijs dekkende huurverhoging en op deze manier terugbetaald wordt.</p> <p>Ten tijde van het toekennen van de kredieten, was de businesscase gestoeld op gelijkblijvende lasten van ca € 220.000 voor het Sportbedrijf na verduurzaming. Zonder de</p>

	<p>verduurzamingsoperatie was de verwachting dat de energielasten in 2034 ca € 600.000 zouden kunnen worden.</p> <p>Door de stijging van de energieprijzen zou de energierekening van Swimfun naar verwachting al in 2023 al deze omvang overschreden hebben. Dit zou betekenen dat in 2023 al bijna € 380.000 bespaard zou zijn.</p> <p>Vanwege de extreme stijgingen in de energieprijzen zijn zowel de opbrengsten als de besparingen in euro's moeilijk te prognosticeren.</p> <p>Het college heeft de investering conform de door de raad gestelde eisen uitgevoerd.</p>
85.	<p>Blz 176: 64. Jeugdketenbeleid. Is het bekend bij het College of de eerdere bestaande jeugdketens te maken hadden met</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brandgevaar - Overmatig gebruik van middelen met overlast tot gevolg? Zo ja, hoeveel meldingen zijn er bekend? - Indien er eerder geen of weinig cijfers bekend zijn tot de eerdere vragen is het dan nodig om €57.000,- structureel voor dit beleid te reserveren? - Zou het College niet uit de voeten kunnen met de bijvoorbeeld de helft van dit bedrag? <p>Uitgangspunt is dat de keten een fijne en veilige plek zijn voor jongeren om samen te komen. Brandveiligheid is hierbij een belangrijke voorwaarde evenals verantwoord middelengebruik en het hanteren van de NIX-18 regel. Tot op heden is hier onvoldoende zicht op en dit willen we borgen in het toekomstige beleid.</p> <p>Uit cijfers van de gezondheidsmonitor jeugd van de GGD Fryslân blijkt dat het drankgebruik in keten onder (minderjarige) jongeren in onze gemeente aanzienlijk hoger ligt ten opzichte van het gemiddelde in de provincie Friesland.</p> <p>De aangevraagde € 57.000 is nodig om, in goed contact en samenwerking met de keten, te kunnen borgen dat de keten een fijne en veilige plek voor jongeren zijn en blijven. Met de helft van dit bedrag kunnen we niet garanderen dat de gewenste doelen zoals preventie, samenwerking en controle op naleving van de voorwaarden worden behaald.</p> <p>In de afgelopen jaren zijn er 10 meldingen binnengekomen m.b.t. overlast vanuit jeugdketen.</p>
86.	<p>Blz 176: 65. Voorbereidingskrediet realisering gezamenlijk te gebruiken sportpark VV Lemmer en CVVO. Daarin is een bedrag gereserveerd voor onderzoekskosten om een fusie te onderzoeken. Echter weten de sportclubs al dat de fusie door zal gaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heeft het College al in beeld wat de clubs zelf aan financiële middelen mee brengt aan tafel? - Waarom reserveert het College aan de hand van de 1^e vraag niet (hetzij structureel of eenmalig) een bedrag om de fusie en de faciliteiten te bekostigen? <p>Vertegenwoordigers van VV Lemmer en CVVO hebben ons laten weten dat er commitment is van de achterban, de leden, het bestuur en de voorzitters voor een fusietraject met als uiteindelijk resultaat het gezamenlijk gebruiken van sportpark de Rien in Lemmer. De stuurgroep, die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de beide voetbalverenigingen, bereidt een fusievoorstel voor dat aan de leden wordt voorgelegd ter besluitvorming.</p> <p>1) Wij zijn nog in gesprek met de stuurgroep over de verdere uitwerking van de fusieplannen waaronder de financiële bijdragen van de gemeente en die van de beide verenigingen.</p> <p>2) Er is nu nog geen duidelijkheid over de omvang van de gemeentelijke investeringslasten en exploitatielasten wanneer er sprake is van het gebruik van sportpark de Rien door de fusievereniging. De uitkomsten van het onderzoek (die door middel van voorbereidingskrediet kan worden uitgezet) kunnen we gebruiken om een gedegen kostenplaatje te krijgen van de fusie.</p>
87.	<p>Bla 178: Sociaal domein. We vinden in de eerste tabel onder nummer 66 de Sociale werkvoorziening. Deze is voor alle gemeenten een zeer belangrijk onderwerp. Echter hebben wij eerder vanuit de wethouder begrepen dat het werk- leerbedrijf van de gemeenschappelijke</p>

	<p>regeling (Empatec) de komende jaren meer zwarte cijfers zou laten zien.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indien dit het geval is, hoe kan het dan dat de kosten voor de regeling steeds verder toe zullen gaan nemen? - Zijn de eerder gepresenteerde cijfers dan wel goed onderzocht of zijn deze inmiddels achterhaald? - Kan het College een verder toelichting geven waarom deze kosten uit zullen bestaan? <p>Zie ook het antwoord op vraag 73. De begroting wordt positief bijgesteld. Een plusbedrag in de tabel betekent een positieve, gunstige bijstelling van de begroting. De aankomende jaren wordt de gemeentelijke bijdrage verlaagd, omdat de rijkssubsidie per SW-medewerker is verhoogd.</p>
88.	<p>Blz 188: Ruimte. Tabel Niet gehonoreerde aanmeldingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mogen wij er vanuit gaan dat deze aanvragen zijn gedaan echter dat hier (nog) geen gevolg aan is gegeven? <p>Het college stelt de raad voor deze aanmeldingen niet te honoreren en dus hiervoor in de begroting 2023 geen middelen beschikbaar te stellen.</p>
89.	<p>Blz 203: We zien in de laatste tabel onder Economie er zich ten aanzien van Nederland er zich een behoorlijk aantal meer bedrijven vestigen binnen onze gemeente als het gemiddelde.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe kan het zijn dat wanneer het ondernemersklimaat zeer gezond is, er minder werknemers werkzaam zijn dan in het gemiddelde van Nederland? - Is er een mogelijkheid voor het College om de ontwikkeling van het aantal ondernemers beter te monitoren of een selectie toe te passen met het oog op het aantal werknemers of medewerkers? - Is het College er mee eens dat een gezonde groei van ondernemers ook voor een gezonde groei van werknemers moet zorgen? - Zo ja, hoe denkt het College hier een verandering in te kunnen brengen? <p>Het aandeel van zzp'ers in het aantal vestigingen is in De Fryske Marren relatief hard gegroeid. Zzp'ers hebben een aandeel van 70% in het aantal vestigingen in de gemeente. Daarmee zitten wij hoger dan Fryslân en Nederland. ZZP'ers zijn verantwoordelijk voor 20% van de werkgelegenheid. Dat betekent dat we relatief veel vestigingen hebben zonder werknemers. Daarbij zijn er in De Fryske Marren veel minder bedrijven met enige of veel werkgelegenheid dan gemiddeld in Nederland.</p> <p>Wij zijn van mening dat we voldoende zicht hebben op de ontwikkeling van het aantal ondernemers. Wat er bedoeld wordt met het toe passen van een selectie is ons niet duidelijk. Wij krijgen jaarlijks van de provinsje Fryslân een update over het aantal vestigingen en het aantal banen in Fryslân en specifiek onze gemeente. Daarnaast kunnen we gebruik maken van de verschillende data bij o.a. het CBS en Waarstaatjegemeente.nl</p> <p>Wij werken, samen met o.a. onze ondernemers, aan nieuw sociaal-economisch beleid. Het gezonde werknemersklimaat zal hier zeker onderdeel van zijn.</p>
90.	<p>Blz 204: We zien onder de tabel 5 (sociaal domein) een heel laag aantal qua gemiddelde personen met een bijstandsuitkering.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan het College verklaren dat onze gemeente ten aanzien van het landelijke gemiddelde 37,52% minder mensen in een bijstandsuitkering hebben? - Zou dit te maken kunnen hebben met het beleid (negatief of positief) wat er binnen de gemeente wordt gehanteerd? - Waar blijkt dit volgens het College uit? <p>Binnenkort ontvangt u het onderzoek van de Rekenkamer, waarbij onderzoek is gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de Participatiewet. In dit onderzoek ligt</p>

de focus op de ruimte die gemeenten hebben binnen de wettelijke kaders van de Participatiewet en of deze ruimte in De Fryske Marren doeltreffend wordt benut.

Vragen NCPN over Programmabegroting 2022-2025

Nr.	Vraag & antwoord
91.	<p>Vanaf 2026 gaan de bedragen uit het Gemeentefonds fors achteruit. 2026 wordt zelfs het 'ravijnjaar' genoemd. Wat zijn de politieke redenen van die achteruitgang?</p> <p>Na de regeerperiode, vanaf 2026, stapt het rijk af van de systematiek waarbij het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Voor 2026 wordt de jaarlijkse stijging van de algemene uitkering gefixeerd op een vast bedrag.</p>
92.	<p>De algemene uitkering van het Rijk aan onze gemeente bedraagt 85% van de totale inkomsten in de begroting. Op pagina 5 staat bij de inkomsten algemene uitkeringen 64,8%. Als we ook de specifieke rijksbijdragen erbij optellen, dan komen we op 73,8%. Hoe komen we dan aan 85%?</p> <p>De specifieke rijksbijdragen vallen ook onder de algemene uitkering. Volgens de taartdiagram op blz. 4 is het aandeel van de algemene uitkering dan bijna 75% van de baten. Per abuis is in het voorwoord een percentage van 85% genoemd. Via een erratum bij de begroting 2023 wordt het foutieve percentage in het voorwoord hersteld.</p>
93.	<p>Programma 2 (Ruimte). Het College zegt te streven naar een toegankelijk en goed openbaar vervoersysteem. De huidige plannen voor onze provincie zullen, als ze uitgevoerd worden, vooral op het platteland een verdere kaalslag veroorzaken. De bemoeienis van de gemeenten - overleg met de Provincie - heeft tot nu toe geen noemenswaardige resultaten opgeleverd. Welke gemeentelijke activiteiten ziet het College nog om de voorgenomen verslechtingen tegen te houden?</p> <p>Als gemeente blijven we ons sterk maken voor een stevig, betaalbaar en aantrekkelijk OV-netwerk met name gericht op een goed bereikbaar, leefbaar en duurzaam platteland. De provincie is bezig met de voorbereidingen van de aanbesteding voor de nieuwe busconcessie 2024-2034. Gemeenten worden hierbij betrokken. Wij zullen het proces rondom de nieuwe busconcessie nauw volgen. Ons standpunt zullen we samen met andere gemeenten kenbaar maken in het provinciaal Overleg Verkeer en Vervoer. Ook zullen we gebruik maken van de inspraakmogelijkheden om een reactie/zienswijze in te dienen, die we met de raad zullen delen.</p>
94.	<p>Programma 5 (Sociaal domein). Graag vernemen wij van het College hoe het omgaat met het verstrekken van voorschotten voor inwoners die een bijstandsuitkering ingevolge de Participatiewet hebben aangevraagd? Kan er een overzicht worden gegeven van de termijnen die dit jaar nodig waren om een beslissing op een dergelijke aanvraag te nemen?</p> <p>Het college zorgt ervoor dat de aanvragen algemene bijstand binnen vier weken worden afgehandeld, waardoor een voorschot (meestal) niet nodig is. Mocht dit niet lukken dan wordt uiterlijk binnen 4 weken een voorschot verstrekt. Uiteraard houden we oog voor maatwerk. De meeste aanvragen voor een uitkering zijn afgehandeld binnen vier weken. Er zijn uitzonderingen waarbij de doorlooptijd langer is dan vier weken. Het komt namelijk voor dat de inwoner bijvoorbeeld nog niet voldoende informatie heeft kunnen verzamelen om de aanvraag af te kunnen ronden. In deze situaties wordt een voorschot binnen vier weken verstrekt, maar wordt de doorlooptijd wel langer.</p>

95. Programma 5 (Sociaal domein). Het College wil de kwaliteit van beschermd wonen verbeteren. De NCPN heeft twijfels over de genoemde aanpak en maakt zich zorgen over de afspraken die zeker ook zullen leiden tot het verplicht tot hun dood thuis moeten blijven van zieke en gebrekkige mensen en de toenemende druk op mantelzorg. Deelt het College die zorg?

In Fries verband (SDF) is een start gemaakt met kwaliteitsverbetering binnen beschermd wonen. Omdat er minder aanbieders zijn toegelaten kan er door contractmanagement beter worden gestuurd op het verbeteren van de kwaliteit.

Beschermd wonen is bedoeld voor inwoners met psychische of psychosociale problemen waaronder inwoners met een Lichte Verstandelijk Beperking.

Vanaf 1 januari 2024 vindt de zogenaamde 'doordecentralisatie plaats van Beschermd Wonen. Dit betekent dat alle gemeenten per 2024 de middelen voor Beschermd Wonen ontvangen op basis van het objectief verdeelmodel. In de huidige situatie ontvangen alleen de centrumgemeenten deze middelen. Hierbij geldt een ingroei-pad van 10 jaar waardoor er een geleidelijke overgang plaatsvindt.

Wanneer (oudere) inwoners te maken krijgen met ziekte of gebrek dan valt dit doorgaans niet onder Beschermd Wonen (Wmo) maar onder de Zorgverzekeringswet of de Wet Langdurige Zorg.

Het college deelt uw zorg over de toenemende vergrijzing in relatie tot de krapte op de arbeidsmarkt en het afnemen van het aantal mantelzorgers.